

Go Heaven - Haverkamp & Lute (1996)

Recensies:

Arnhemse Courant 22 april 1996

De Gelderlander 22 april 1996

Lute en Haverkamp raken kern menselijke problemen

Voorstelling: 'Go Heaven'. Eindregie: Arjo Viet. Tekstbijdragen: Rob de Graaf. Video: Marriët Haverkamp. Toneelbeeld: Brenda Kamphuis. Spel: Catharina Haverkamp en Trudie Lute. Gezien: 20/4 Schouwburg ARNHEM. Nog te zien: 2/5 VELP; 17/5 WAGENINGEN, 18/5 APELDOORN, 30/5 NIJMEGEN.

ARNHEMSE COURANT 220496

'Go Heaven' is het vervolg op de theaterproductie 'Go home' (1994). Hierin formuleerden Catherina Haverkamp en Trudie Lute een indringend statement over 'verdwaalden' (vluchtelingen). Voor aanvang van de voorstelling kun je kijken naar een video, waarin onder meer de feestelijke ontvangst van asielzoeksters is vastgelegd. Ook nu weer blijft het tweetal dicht bij de eigen beleving van eenzaamheid, zinloosheid, angst en verdriet. Zonder de problematiek van een (illegale) vluchteling te bagatelliseren en ook zonder in te gaan op hun motieven, spreken Lute en Haverkamp de ont-heemde in de toeschouwer aan.

Dit keer wordt met een minimum aan middelen Nederland gekarakteriseerd. Een batterij tl-buizen (waarvan één roodgekleurd), vitrage en vaste vloerbedekking van onbestemde kleur volstaan. Minutenlang kijkt Haverkamp ons aan. Een blik tussen brutaal en schuw in. „Kom”, is het eerste woord dat wordt gesproken en „ja” het tweede. Een taal in woorden die nauwelijks communiceert en dat ook in de kindertijd niet afdoende heeft gekund. Wat bleef van de zogenaamde onbevangenheid van de jeugd, toen zij in woorden werd vervat? Haverkamp probeert haar in de stilte terug te vinden, maar telkens staan de

woorden (op even schrijnende als humoristische wijze) in de weg. Met een even diep als hoog en dreigend stemmetje vraagt Lute: „Geloof je dat ècht, altijd vreugde?”. Lute laat haar karakter schuilen in de verworvenheden van het nieuwe land. Ze draagt een t-shirt met opdruk 'This side up', met overtuiging verzuchtend een doos te zijn. De opdruk op de rug wordt pas op een cruciaal moment zichtbaar, als Lute kwetsbaar over het toneel fladdert, terwijl Haverkamp met een trillende lip de zaal in staart.

Lute en Haverkamp zijn in combinatie met elkaar zulke sterke en uitgewogen theaterpersoonlijkheden dat ze de aandacht -al doen ze ogenschijnlijk niets bijzonders- als vanzelf naar zich toe zuigen. Daarbij komt dat ze ook nu weer dicht bij de eigen ervaring blijven. Een eigenzinnig soort humor doet hen op het nippertje stilstaan voor de valkuil van privé-gejammer. Met (grofweg) de tegenstelling tussen het dromerige, wegkruiperige type dat Haverkamp gestalte geeft enerzijds, en het met ferme stappen een afweer van gemeenplaatsen opbouwende karakter van Lute anderzijds, ontkom je als toeschouwer niet aan een confrontatie met de kern van de menselijke problematiek.

MONIQUE GADIOT

Twee ontheemden in melancholiek spel

'Go Heaven' van en door Catharina Haverkamp en Trudie Lute, met tekstbijdragen van Rob de Graaf. Eindregie: Arjo Viet. Gezien: zaterdagavond (première), kleine zaal Schouwburg Arnhem. Nog te zien: 2 mei in Kunsthuis 13, Velp; 17 en 24 mei in 't Hemeltje, Wageningen; 23 mei in La Divina Commedia, Maurik; 30 mei in O42, Nijmegen.

Door Suzanne Hoenderdaal

'Go Home' was een hilarische voorstelling over twee vluchtelingen. 'Go Heaven' is het vervolg daarop, maar allerm minst hilarisch. Deel drie zal 'Come Back' gaan heten. Alle drie de delen zijn afzonderlijk te volgen. Het thema is, wat Haverkamp en Lute het 'Hans-en-Grietje-gevoel' noemen. Afgezet in een groot bos, in de steek gelaten door alles wat vertrouwd was. Twee vluchtelingen op zoek naar een eigen plek. Niet alleen letterlijk, maar zeker ook figuurlijk.

Ze stellen elkaar vragen: wat is het interessantste wat je gezien hebt? Waar ben je het meest bang voor? Antwoord: om, na alles wat ik ben kwijt geraakt, ook mezelf kwijt te raken.

Toch hebben de twee vluchtelingenmeisjes een paar dingen van vroeger mee weten te nemen: de één een jurkje, de ander een bord. Het zijn symbolen voor onbezorgdheid en vertrouwen. Daar waar het bord wordt neergezet, zal het Thuis zijn. Het jurkje is niet van kunststof, maar van eerlijk katoen. Ook dat is Thuis.

Hebben we met 'Go Home' de lach gehad, nu is de traan aan de beurt. 'Go Heaven' heeft alle clownerie afgeschud en is uitgesproken melancholiek geworden. Er zitten zware stiltes in die als lood gaan wegen. Maar dan worden de draden weer opgepakt: voorwaarts, niet stil blijven staan bij hoe het vroeger was. Het is de kordate Trudie Lute die de dromende Catharina Haverkamp er telkens weer aan moet herinneren dat de ene periode voorbij is en

dat de andere periode beslist niet utopisch zal worden.

Waar het om gaat is Thuis en Brood. Een bord om op tafel te zetten. Een bord met brood erop.

De twee meisjes zijn verdwaald in het bos waar hun land hen heeft achter gelaten. Het enige snoep waar ze op kunnen teren zijn en blijven de herinneringen en verwachtingen. Ze verliezen de moed en ze beuren zichzelf en elkaar weer op. Er is geen toekomst en dat is het meest ontmoedigende wat er bestaat.

Hoewel Catherina Haverkamp uitstekend gedijt in de clownerie en zich als lekker gekke meid als een vis in het water voelde, blijkt deze kleur van weemoed haar ook te liggen. Het is eerder Trudie Lute die, behalve haar nuchtere inbreng, de relativeringen aanzet. Met een verbeelde gang naar de bakker. Met een onverslijtbaar T-shirt met opschriften van een doos. Want ondanks alle melancholie is er wel degelijk sprake van humor. Niet hilarisch, maar subtiel.

Dat maakt van 'Go Heaven' een prachtige voorstelling.